

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕ ΤΙΤΛΟ:
«Η Βυζαντινή μουσική επιστήμη και καλλιτεχνική δημιουργία
(Byzantine musical science and artistic creation)»
για το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών και το Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ. δημοσιεύουν Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) με τίτλο **«Η Βυζαντινή μουσική επιστήμη και καλλιτεχνική δημιουργία (Byzantine musical science and artistic creation)»** για το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025. Το παραπάνω Πρόγραμμα λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4485/2017.

Το Δ.Π.Μ.Σ. των δύο Τμημάτων αποσκοπεί στο να πραγματοποιεί συστηματική επιστημονική έρευνα και να προσφέρει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση στο επιστημονικό πεδίο της Βυζαντινής μουσικής επιστήμης. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του Προγράμματος είναι η προαγωγή της γνώσης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η ανάπτυξη της έρευνας στην επιστήμη της Βυζαντινής Μουσικολογίας σε επίπεδο ιστορίας, μορφολογίας, βαθιάς θεωρητικής και πρακτικής γνώσης της ασματικής πράξης, παλαιογραφικής εξέλιξης και ανάπτυξης, γνώσης και σύγκρισης των κατά τόπους ασματικών παραδόσεων και ιδιαιτεροτήτων, βασικής σπουδής και ενασχόλησης με τις πρωτογενείς πηγές της (χειρόγραφοι κώδικες, έντυπα βιβλία, ηχογραφήσεις) και σχέσης-επίδρασής της στις ασματικές παραδόσεις άλλων λαών (εν γένει σλαβική, ρουμανική, αραβική, αγγλική, κ.ά., καθώς και στις γλώσσες των χωρών της ορθόδοξης ιεραποστολής). Ακόμη, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην λειτουργική και τελετουργική διάσταση της Βυζαντινής μουσικής επιστήμης, καθώς και στην ενδελεχή γνώση και ερμηνεία του βασικού υλικού της υμνογραφίας, το οποίο αποτελεί τον λόγο ύπαρξης του μέλους. Τέλος, μελετώνται και διδάσκονται οι σχέσεις με τις ευρύτερες ανατολικές μουσικές παραδόσεις, η επίδραση του βυζαντινού μουσικού πολιτισμού διαχρονικά έως και σήμερα στην διαμόρφωση της σύγχρονης ελληνικής μουσικής, και λόγω της ανάγκης για πληρότητα της παρεχόμενης γνώσης, αλλά και λόγω των σύγχρονων αναγκών στις τρέχουσες κοινωνικές συνθήκες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην μεθοδολογία και την παιδαγωγική διάσταση της διδασκαλίας, στην οργάνωση και διεύθυνση χορών ψαλτών ή ψαλτριών, και στο εποπτικό υλικό που αυτά απαιτούν.

Με βάση τα παραπάνω επιδιώκεται:

α) Η ειδική σπουδή, καλλιέργεια και προαγωγή της Βυζαντινής μουσικής επιστήμης και η διεπιστημονική μελέτη της ως μεγίστου και διαχρονικού πολιτιστικού γεγονότος.

β) Η άρτια συγκρότηση νέων επιστημόνων.

γ) Η στελέχωση της ευρύτερης μουσικής εκπαίδευσης και της εκκλησίας με επιστήμονες μουσικούς, κατόχους υψηλής μουσικής, λειτουργικής και υμνολογικής παιδείας.

δ) Η διερεύνηση και σπουδή και ευρεία προβολή των ζητημάτων που σχετίζονται με την ιστορική και πολιτιστική διάσταση του Βυζαντινού, μεταβυζαντινού και νεώτερου μουσικού πολιτισμού, των ανθρώπων-καλλιτεχνών και δημιουργών που πρωτοστατούν σε αυτήν και της παγκόσμιας απήχησης του έργου τους.

Ειδικός στόχος του Δ.Π.Μ.Σ. είναι να συμβάλλει στην καλύτερη προετοιμασία και κατάρτιση των μελλοντικών μουσικών εκπαιδευτικών που θα στελεχώσουν την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, τις εκκλησιαστικές και άλλες μουσικές σχολές και ωδεία, τις πάσης φύσεως Μουσικές Ακαδημίες, στελέχη για πολιτιστικούς

και εκκλησιαστικούς οργανισμούς της Ελλάδος και της αλλοδαπής. Επιδιώκεται ακόμη η συνεργασία με ειδικούς φορείς όπως το Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, η Ελληνική Μουσικολογική Εταιρεία, ο Τομέας Ψαλτικής και Μουσικολογίας της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου και ανάλογοι φορείς της Ελλάδος και του εξωτερικού, για την προαγωγή της ατομικής και ομαδικής έρευνας και την μουσική εκτέλεση και καλλιτεχνική παρουσίαση των επιτευγμάτων του Βυζαντινού Μουσικού πολιτισμού. Ο στόχος αυτός εμπίπτει απόλυτα και στις προτροπές της τελικής εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ όπου ρητώς αναφέρεται: Expansion of the research and performance activities.

Το Δ.Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στο γνωστικό πεδίο: «**Η Βυζαντινή μουσική επιστήμη και καλλιτεχνική δημιουργία (Byzantine musical science and artistic creation)**». Ο τίτλος είναι ενιαίος και απονέμεται από κοινού από τα συνεργαζόμενα Τμήματα.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα σπουδών. Στα δύο πρώτα εξάμηνα διδάσκονται από τρία μαθήματα (συνολικά πέντε υποχρεωτικά και ένα επιλογής) συν την Πρακτική άσκηση. Ήδη στα πλαίσια της τελευταίας οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν ψάλλει υποδειγματικά σε πάρα πολλές λατρευτικές εκδηλώσεις στην Ροτόντα, στους ι.ν. Αγίου Δημητρίου και Αγ. Σοφίας Θεσσαλονίκης, στις μονές των Μετεώρων, στο μετόχι της ι.μ. Σίμωνος Πέτρας. Έχουν διοργανωθεί μουσικές εκδηλώσεις και μουσικολογικές σπουδές στο Α.Π.Θ., σεμινάριο-επιμόρφωση με τον ομότιμο καθηγητή κ. Γρηγόριο Στάθη, και κάποιιοι έχουν συμμετάσχει σε εκδηλώσεις της Ομάδας Παλαιογραφίας Βυζαντινής Μουσικής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Σε αρκετές περιπτώσεις έγιναν επιμορφωτικές επισκέψεις σε βιβλιοθήκες με σημαντικό υλικό.

Στο τρίτο εξάμηνο συγγράφεται η Διπλωματική εργασία και λειτουργεί το «**Φόρουμ Βυζαντινής Μουσικολογίας**» στο οποίο υποχρεούνται να συμμετέχουν όσοι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/φοιτήτριες εκπονούν την μεταπτυχιακή διπλωματική τους εργασία. Περιλαμβάνει διδασκαλίες, διαλέξεις, σεμινάρια, αναλύσεις (και με τηλεδιάσκεψη) με ειδικές ενότητες θεμάτων, στις οποίες συμμετέχουν προσκεκλημένοι Έλληνες και ξένοι επιστήμονες, την συνεργασία των οποίων εξασφαλίζει έγκαιρα και προγραμματισμένα η Διοίκηση του Δ.Π.Μ.Σ.

Ενδεικτικά επιστημονικά θέματα του Φόρουμ:

1. Η διεθνής μουσικολογική έρευνα.
2. Μουσική επιστήμη στο Βυζάντιο και στην Δύση.
3. Επίδραση της Βυζαντινής μουσικής επιστήμης στην ελληνική μουσική.
4. Η θέση της ψαλτικής στην σύνολη πολιτιστική βυζαντινή πραγματικότητα.
5. Η ψαλτική παράδοση σε άλλες γλώσσες (ιστορία, παράδοση, προβλήματα, σύγχρονες προσπάθειες).

Ήδη, κατά τα επτά χρόνια που λειτουργεί το **Φόρουμ** έχουν γίνει συναντήσεις, παρουσιάσεις και εκτενής συζήτηση με τους εξαιρετους επιστήμονες Gerda Wolfram (Βιέννη), Nicolae Gheorghita, (Βουκουρέστι), π. Ρωμανό Κάρανο (Βοστώνη), Donatella Buca (Παλέρμο), Eygenia Ignatenko (Κίεβο), Sandra Martani (Πάδοβα), Nina-Maria Wanek (Βιέννη), Costin Moisil (Βουκουρέστι), με τον Άρχοντα Μαΐστορα της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας Γεώργιο Χατζηθεοδώρου, κ.ά.. Παράλληλα, στις συναντήσεις αυτές παρουσιάζεται και η πρόοδος και η έρευνα των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής τους εργασίας.

Η παρακολούθηση του Δ.Π.Μ.Σ. προϋποθέτει την καταβολή τέλους εγγραφής ύψους εξακοσίων (600,00) ευρώ για κάθε ένα από τα τρία εξάμηνα φοίτησης, το οποίο καταβάλλεται στην αρχή του κάθε εξαμήνου.

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ, του ΕΚΠΑ και του Ιονίου Πανεπιστημίου, του Τμήματος Μουσικής Τέχνης και Επι-

στήμης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου (νυν Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων), των Θεολογικών Σχολών Αθήνας και Θεσσαλονίκης, πτυχιούχοι Τμημάτων ανθρωπιστικών, κοινωνικών, θετικών και τεχνολογικών επιστημών Πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι ΑΣΕΙ.

Επίσης, γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι Τμημάτων ΑΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

Ο συνολικός αριθμός εισακτέων στο ΔΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε δώδεκα (12) ετησίως.

Η επιλογή των εισακτέων θα γίνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τις διατάξεις του Εσωτερικού Κανονισμού του Δ.Π.Μ.Σ. και τις σχετικές αποφάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.) του.

Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να καταθέσουν σε ηλεκτρονική μορφή στην Γραμματεία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. (www.mus.auth.gr, info@mus.auth.gr) **έως 4 Σεπτεμβρίου 2024** τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο Δ.Π.Μ.Σ. 2024-25 (Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Τμήματος→ Σπουδές→Μεταπτυχιακά και Διδακτορικά Προγράμματα→Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Βυζαντινή Μουσικολογία).

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων Ελληνικού ΑΕΙ σε περίπτωση πτυχιούχων Πανεπιστημίων και Πολυτεχνείων της αλλοδαπής, επικυρωμένα αντίγραφα πτυχίων (apostille) και επίσημη μετάφραση στα ελληνικά σε περίπτωση που δεν είναι στα αγγλικά.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των προπτυχιακών μαθημάτων στο οποίο αναγράφεται και ο ακριβής βαθμός του πτυχίου.

δ) Αναγνωρισμένο από το ελληνικό κράτος Πτυχίο ή Δίπλωμα ωδείου ή Μουσικής Ακαδημίας με γνωστικό αντικείμενο την Βυζαντινή Μουσική και τυχόν επιπρόσθετες ειδικεύσεις.

ε) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

στ) Υπόμνημα μέχρι 1.000 λέξεις στο οποίο αναφέρονται τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ενδιαφέρεται να σπουδάσει στο Δ.Π.Μ.Σ.

ζ) Πιστοποιητικό γνώσης της Αγγλικής γλώσσας με επιβεβαίωση του επιπέδου (Γ2/С2 ή Γ1/С1). Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό. Σε περίπτωση έλλειψης πιστοποιητικών γνώσης ξένης γλώσσας το κριτήριο αυτό θα κριθεί από την Συντονιστική Επιτροπή κατά την συνέντευξη του υποψηφίου.

η) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης του Δ.Π.Μ.Σ.

θ) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Για πληροφορίες σχετικές με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στον κ. Ιωάννη Παπαδόπουλο, john.pap26@yahoo.gr τηλ. 2310996825. Σχετικά με την κατάθεση των δικαιολογητικών μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. τηλ. 2310991815 και ώρες 11.00-13.00.

Η γραπτή εξέταση και η προφορική συνέντευξη των υποψηφίων θα λάβουν χώρα την **Πέμπτη 12 Σεπτεμβρίου 2024, ώρα 15.00 κ.ε.** στην αίθουσα 5 του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. (σε κάθε περίπτωση, μετά από επικοινωνία και συνεννόηση).

Ως προετοιμασία για την γραπτή εξέταση προτείνεται το σύγγραμμα Γρηγορίου Στάθη, *Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της Βυζαντινής μελοποιίας*, (Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας-Μελέται 3), Αθήνα 1979 (δ' έκδ. Αθήνα 1998), σσ. 23-133 (ενδιαφέρουν ιδιαίτερα η **ορολογία** που υπάρχει στην αρχή του, οι **περίοδοι εξέλιξης της μουσικής σημειογραφίας**, τα **γέννη μελοποιίας**, και οι **μεγάλοι μελοποιοί του 14ου-15ου και του 17ου-18ου αιώνα**).